

Harmaiden tuontiurokset 70- 80- luvuilla

(Hirvikoira- Älghunden 4/87 s. 16-18)

Esko Nummijärvi

Harmaahirvikoira tuontiurosten vaikutus koiranjalostukseemme 70- ja 80-luvulla

Vaikka koko harmaapystykorvanjalostus perustuukin tuontikoiriin, nousee sieltä esiin 70-80-luvun siitosurokset. Esittelemilläni uroksilla on ollut erityisen voimakas vaikutus hirvikoira-kantaamme, niin ulkomuoto- ja käyttöominaisuuksien kehittymiseen. Uroksilla on yhteensä lähes 2000 jälkeläistä. Uroksista on 3 Norjasta ja 5 Ruotsista, heti aluksi on todettava, että jokainen tähänastisista tuotoksista on ollut onnistunut. Ns. uudella verellä on erityisesti merkitystä, elinvoimaan ja terveyteen. Jos sukusiitos pääsee liian suureksi tahtoo rotu taantua. Nykyinen harmaapystykorvakantamme on maailman paras "herviveriltään", ulkomuotoon pitäisikin kiinnittää erityistä huomiota. Esittelemäni urokset ovat vain osa kokonaisuutta, kannattaa muistaa ne monet yksittäiset astutukset ja tuotokset, joiden vaikutusta, ei kannata myöskään aliarvioida. Kun harmaapystykorva alkoi tulla ns. "muotikoiraksi" 70-luvun alussa ostin Ruotsista neljä urosta lyhyen ajan sisällä, kaikki kaksoisvalioita Gärdetorpets Bess, Aku, Basteruds Sull ja Nickås Kaj, Bo-Erik Hjerppe osti pentuna Ruffin. Nämä siis olivat Ruotsista tuotetut urokset. Norjasta pentuna ostettu Peik AV Suterås, joka oli tosi "arpajaisvoitto" jalostukselle ja omistajalleen Juhani Hirvelälle. Rotujärjestön toimesta tuotettiin Kvikk Ruotsista, vaikkakin Kvikk on täysin norjalaisista koirista oleva. Uusin tuotos Norjasta on Skinnrstuens Rex omistajanaan Matti Koskelo. Yksi ylitse muiden on Tuffe, vaikka sitä ei voidakaan pitää tuotoksena, on koiralla merkittävä osuus koirakantamme erinomaisuuteen. Tämä yleistä näistä tuotosuroksista.

Kansainvälinen valio, Ruotsin & Suomen kaksoisvalio Aku SF-19176/71

Aku itse on Suomessa kasvatettu. Ruotsissa kilpaillut, jonkin verran siellä jalostukseen käytetty. Aku oli tummasävyinen, pitkärunkoinen, notkoselkäinen uros, jotka heikkoudet se periytti jälkeläisiinsä. Akun. hyvää periyttämisarvoa tukee, sen hyvät vanhemmat ja erinomainen pentue, mistä se oli syntynyt Pigge & Fia yhdistelmä. Akulla on yli 100 jälkeläistä, jalostuspistemäärä lähes 50, narttuluku 60. Kannattava tuotos.

Suomen kaksoisvalio & Ruotsin käyttövalio, Suomen M-75 Basteruds Sull SF-6054X/74

Sull itse oli lyhytturkkinen, hentoluustoinen, vähän äkäinen koira. Suli on periyttänyt tyydyttävää ulkomuotoa, erittäin hyvää haukkupuolta. Lyhythakuisuus Sullilla oli itsellään, niin myös monella sen jälkeläisellä. Suli oli melko suvuton koira, itse erinomainen käyttökoira. Jalostuspistemäärä lähes 52, narttuluku yli 71. Vierassukuisuus sopi hyvin jalostukseemme.

Kansainvälinen valio & Suomen kaksoisvalio Gärdetorpets Bess SF-6610/74

Bess oli loistopentueesta, kaksoisvaliovanhemmista, yksi kauneimpia uroksia mm. Cacib Norjasta. Periytti vankkaa kaunista ulkomuotoa, löysähäntäisyyttä ilmeni jonkin verran Bessin jälkeläisissä, kohotti huomattavasti koirakantamme ulkomuotoa. Bess, ei ollut hyvä käyttökoira, periytti silti itseään parempaa käyttökoiraa. Jalostuspistemäärä 46, narttuluku 51:si.

Suomen kaksoisvalio & Ruotsin käyttövalio Nickås Kaj S-6M/75

Nickås Kaj oli erinomaisesta pentueesta, oli itse tummasävyinen, enintään ykkösen koira näyttelyssä. Periytti tyydyttävää ulkomuotoa, itsensä veroista. Nickås Kaj oli hyvä käyttökoira, jolla oli mm. erinomainen haukku. Ei vinyt jalostusta eteenpäin, oli ns. väliuros, sopi kuitenkin jalostuslinjaamme, oli jotenkin

hyväksytty tuotos, kun parempiakaan ei ollut saatavissa. Jalostuspistemäärä 29, narttuluku 56.

Suomen kaksoisvalio Peik av Suterås SF16239G/74

Tämä uros on ollut todellinen aarre harmaapystykorvan jalostukselle. Piggen jälkeen paras tuotoskoira. Peik on suoraan Norjasta tuotu, koira on melko suvuton, niin kuin Norjan koirat yleensä. Suterås AV kennelistä ei ole yleensä tämäntasoisia koiria tullut. Peik, itse oli 54 cm, vankka hyväryhtinen uros, jolla oli vahva, mutta pehmyt turkki, pää oli järeä vähän lyhyt. Peikin hirviverisyys, oli tyydyttävä meidän mittapuemme mukaan. Peik on periyttänyt itseään parempaa ulkomuotoa ja käyttöominaisuutta, luoden omaan kantaamme vierassukuisena uutta verta. Peik on osoitus siitä, miten hyvä ruiske on vierassukuinen koira jalostuksessa. Jalostuspistemäärä 47,5, narttuluku 71:ksi.

Suomen kaksoisvalio Ruff SF-462J/74

Ruffia käytettiin pääasiassa Vaasan alueella siitokseen. Ruff oli kapea, hentoluustoinen, kapeapäinen uros, väritys tummahko. Enintään ykkösen koira näyttelyssä. Periytti tyydyttävää ulkomuotoa, ei sitä sanottavasti nostanut. Käyttöpuolen periyttäjänä yksi niitä parhaita, nosti käyttöpuolella rodun tasoa. Hjerppe osti Ruffin pentuna i Ruotsista. Jalostuspistemäärä 77, narttuluku 178.

Kaksoisvalio Kvik S-16292/81

Niin kuin alussa kerroin Kvik on täysin norjalainen, valiovanhemmista syntynyt 51 cm kaunis koira, jonka jalostustoimikunta tuotti Suomeen. Kvikille syntyi noin 2000 jälkeläistä. Kvikin tuonnin päätarkoitus oli tuottaa "uutta verta", sekä parantaa rotumme ulkomuototasoa. Olen nähnyt Joitakin Kvikin jälkeläisiä, pieni koko on ollut merkille pantavaa, mutta hyvä väri ja kaunis ulkomuoto myöskin. Jotakin on jo kokeissakin palkittu. Kun nyt odotetaan kaksi vuotta, nähdään Kvikin periyttämistaso, ne nartut, jotka ovat sopineet Kvikille kannattaa parin vuoden kuluttua astuttaa uudelleen, todetaan sitten mikä on tulos?

Kaksoisvalio Skinnrstuens Rex S-22216/84

Tässäpä yllätys, Koskelon Matti osti Norjasta yhden heidän parhaista uroksistaan, erikoisesti sukujuuriltaan. Rexillä on ykköset kokeissa jokaisesta Pohjoismaasta. Se on 53 cm korkea, kevyt neliömäinen, hyvärakenteinen, kaunisvärinen uros. Rexin isä on kaksoisvalio Elgåsens Rex ja emän isä käyttövalio, maaottelun voittaja Garm Av Sokomdal, ovat Norjan parhaat käyttökoirien periyttäjät. On hyvä, kun löytyy sellaisia kennelharrastajia, jotka uskaltavat ostaa näin korkeatasoisen uroksen rodun kotimaasta, toivotaan, että hyvien narttujen omistajat huomioivat tämän tuotoksen?

[<Jalostus](#)